UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Praesvmptionibvs. Titulus XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63204

Visual Library

DE PRAESVMPTIONIBVS.

Titulus XXIII.

Continuatio.

PRæſumptio, quaſi legis opinio, niſi contrarium probetur, vel etiam quandoq; contraria probatione non admiſſa, probationem facit, & iudicem in formanda ſententia inſtruit, c. literas, extr. de eo quod metus cauſa, & tot. tit. de præſump.

Quid eſt Præſumptio?

Alciatus in Tractatu, De præſump. ita definit: Vt ſit probabilis coniectura, ex certo ſigno proueniens, quæ, alio non adducto, pro veritate habetur.

Quotuplex Præſumptio?

Quidam triplicem ſtatuunt, ſcilicet, præſumptionem iuris & de iure, præſumptionem iuris, & præſumptionem facti. Sed Specul. & Bal. in addit. tit. de præſump. quadruplicem ponunt, temerariam, probabilem, violentam, & neceſſariam. Quæ diuiſio Canonibus magis videtur conuenire, c. adferte, c. literis, &, c. literas, extr. eod.

Quid eſt Temeraria?

Præſumptio temeraria eſt, vana quædam hominis opinio, ex cauſis vilibus & leuibus proficiſcens: vt, quia videt quis adoleſcentem ſalutare aliquam, ſtatim præſumit, ipſos in rebus illicitis cōuerſari, cùm tamē dubia in meliorem partem

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tem ſint interpretanda. Nec petulanti procacitatis lingua, in præiudicium alicuius bonæ famę ſiniſtrè diuulganda. Vnde, ſi presbyter amplexetur mulierem, præſumitur facere id cauſa benedicendi, vel ad pœnitentiam exhortandi, c. abſit, 11. q. 3. c. in ſcripturis, diſt. 96. Sed ab illa benedictione libera nos Domine, inquit Auguſt. Imò, ob fidem à clericis malè ſeruatam, hanc præſumptionem exoleuiſſe, nõ inconuenienter dici poteſt.

Quid eſt Probabilis?

Eſt veriſimilis coniectura, ex certo ſigno proueniens, quæ, alio non adducto, pro veritate habetur, Alc. in Tract. de præſump. Quæ aliquando iuuatur legibus, & tunc vim probationis habet, niſi contrarium probetur. Et dicitur probabilis: quia plurium hominũ opinione, ex multis cauſis & ſuſpicionibus fama ſuper his increſcente collecta inducitur. probabile enim, ſecundùm Ariſtotelem eſt, quod omnibus aut pluribus, aut ſaltem ſapientibus videtur, Bal. in addit. ad. Spe. tit. de præſump.

Quid eſt Violenta?

Violenta eſt, veriſimilis probatio ex multis indicijs, vel ex vno multùm efficaci & veritati proximo collecta. vt, ſi quis fugiat cum gladio ſanguinolento, præſumitur vulneraſſe, ſi aliud non appareat. Item ſi quis inuentus ſit nudus cum nuda, ſolus cum ſola, in eodem lecto iacentes, ſecretis locis & latebris, præſumitur, quòd ſint fornicati, c. literis, ext. eod. Item pręſumitur, quòd quis cognouerit mulierem, cum qua diu cohabitauerit, c. nec aliqua, 17. quæſtio. 1. Item,

ſi quis ter denunciet alicui, ne cum vxore ſua loquatur, & hoc non attento, poſtmodùm inueniat eum cum ea loquētem, poteſt eum tradere iudici puniendum. Quia violentiſsima, malæ & deteſtandæ couerſationis, præſumptio eſt, auth. vt liceat matri & auiæ, §. his quoq;, collat. 8. Item cancellato chyrographo, præſumitur liberatio debitoris, l. ſi chyrographum, ff. de probat. Præſumitur vxor, quidquid habet, de bonis mariti acquiſiuiſſe. Quilibet præſumitur bonus, idoneus, integræ famæ, &c. niſi contrarium probetur. Atqui hæ præſumptiones violentæ, etiam dicentur præſumptiones iuris: putà, quia ius præſumit aliquid, ſed non ſtatuit ius ſuper præſumpto, igitur per contrariam probationem poſſunt extenuari tales prǽſumptiones, Bal. in l. ſi duo patroni, ff. de iureiur.

Quid eſt Præſumptio neceſſaria?

Præſumptio neceſſaria communiter vocatur iuris & de iure. Et definitur ab Alci. in tract. de præſump. in prin. quòd ſit depoſitio legis aliquid præſumentis, ſuper præſumpto, tanquam ſibi comperto ſtatuentis. Dicitur autem ideò iuris & de iure, quia ius vehementer præſumit ſic eſſe, vel non eſſe, & propter talem præſumptionem ius ſtatuit ſuper ea. Verbi gratia: ſi is, qui cum virgine per verba de futuro contraxit, cognouerit eam poſtea, ius certè ſtatuit contra huiuſmodi matrimonium præſumptum probationem non admitti: Nam ex quo eam cognouit, intelligitur in eā conſenſiſſe, quāuis cum ea non contraxerit per verba, de præſenti, c. is qui, extr.

de

de ſponſ.Idem eſt,ſi quę inuita viro tradita pòſt conſenſerit in carnalem copulam, vlteriùs non auditur,c.ſignificauit,extr.de eo qui dux.in matr.quam pol.

Traduntur & aliæ præſumptionum diuiſiones. Quòd ſcilicet alia ſit famæ,alia naturæ, alia iuris,alia iuris & de iure,alia facti, alia qualitatis,alia iudicis,ſeu contumaciæ hominis,alia facti pręcedentis vel ſubſequentis: quæ tamen omnes ſub quatuor recenſitis præſumptionum ſpeciebus,continentur.

Quæ eſt cauſa Efficiens?

Eſt ipſa lex & ratiocinatio hominis ex varijs coniecturis orta.coniecturæ autem ex diuerſis perſonarum,rerum,locorum,temporum, & factorum qualitatibus ſumuntur.

Quæ eſt Præſumptionum Cauſa ex qua?

Ex varijs cauſis præſumptiones proficiſcuntur,ſcilicet,ex perſona,loco, tempore,qualitate, fuga,fletu,negligentia,obſcuritate,euentu, quãtitate,taciturnitate ſequenti,inutilitate, familiaritate,dignitate,dilectione, ſocietate, frequentatione,& ætate,Bald.in addit.ad Spec.tit.de præſump.& Spec.eod.tit.§.præſumptio eſt.

Quod eſt Obiectum?

Res veriſimilis, inſtrumentorum ſolennitates,qualitates perſonarum, facta incerta. Nam quæ iuris ſunt,non præſumuntur:quia ius ſemper eſt certum,l.2.ff.de iuris & facti ign.conſilia,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

affectus, & ſigna tam neceſſaria quàm veriſimilia.

Quæ Forma?

Forma præſumendi varia eſt. Aliam enim præſumptionem iure introductam lex iuris firmitate roborat, & pro veritate eam haberi, &, ſi quid contrà ſtatuatur, præcipit: aliam, donec facti quæſtio controuertatur, & contraria probatione eneruetur, ſuis viribus relinquit; non tamen ſuper præſumpto ius ſtatuit; Alia denique omni iuris adminiculo deſtituta, nuda hominis opinione, inducitur.

Quis Finis & Effectus?

Pro varietate præſumptionum, varij ſunt effectus. Temeraria enim prȩſumptio nec ſemiplenæ probationi ſufficit, nec mouere animum iudicantis debet, c. 1. 2. quæſt. 1.. c. oues paſtorem, 6. q. 1. c. ſi quid verò, diſt. 86. c. licet Heli, ext. de ſimonia. Probabilis præſumptio, quæ lege iuuatur, vim habet probationis, niſi cõtrarium probetur. Sed quæ lege non iuuatur, ſed tantùm in opinionibus hominum conſiſtit, non probat per ſe, ſed iuuat probationem ſibi concordantem. Hoc eſt, licet per ſe iudicem non moueat ad pronunciandum, cum vno tamen teſte, vel, cum alia conſimili præſumptione, plenam facit fidem, c. illud, ext. de præſumpt. c. item ſæpè, 4. q. 3. &, c. ſi duo, 35. q. 6. Mouet etiam iudicem ad deferendum iuramentum ei, pro quo eſt prȩſumptio, non autem eius aduerſario, l. in bonæ fidei, C. de reb. cred. Et ad imponendam purgationem infamato præſumpto, c. ſicut conſue-

tudo,

tudo,ext.de probat.c.presbyter,2.q.5.&,c.1.&,2. ext.de purg.canon. Contra eam autem probatio in contrariũ admittitur. Violenta prę ſumptio, quæ ex veriſimili probatione fit, diciturq́ꝫ præſumptio iuris,onus probãdi in aduerſariũ tranſfert, diciturq́ꝫ actus à iure præſumptus, eo ipſo probari,quòd non probetur contrariũ. Vnde ea liquidiſſima probatio vulgò appellatur, l. licet Imperator,ff.de leg.1.In criminib. tamẽ enormibus non niſi ſemiplenam probationẽ facit, quæ tantùm ad torturã, non aũt ad infligendã pœnã capitalem, nullo adiuncto alio adminiculo, ſufficiens eſt:nec per præſumptiones condemnatur quis ſine probationibus,quæ in criminalibus luce meridiana clariores deſiderãtur, cùm satiꝰ ſit, impunitũ relinqui facinus nocẽtis, quàm innocentem condemnare, l.abſentem, ff. de pœnis, l. fin.C.de probat.c.literas,ext.eod.arg. c.nomine, 2.q.1.c.quia veriſimile,ext.de præſumpt. Eſt & huius præſumptionis iuris effectus quòd aduerſarium,qui contrarium probare nititur, duriore grauet probatione, adeò, vt nec ei ſemiplenè per vnũ teſtem vel alio modo probanti, in ſupplementum probationis,deferatur iuramẽtum, Mynſ.obſer.68.cent.5. per text. in l. vlt. & ibi gl. & Bald.ff.de eo quod metus cauſa. Deniqꝫ neceſſaria pręſumptio,quæ & iuris & de iure dicitur, plenã probationẽ facit, & pro veritate habetur, nec probationẽ in contrarium admittit, niſi per confeſſionem partis,reſtitutionem in integrũ, & alia,quæ Alc.in Tract.de præſump.& Felin.in c. quanto,ext.de pręſump.& Bald.in addit.ad Specul.remiſsiuè recenſent, tit.de præſumpt.

Qua

Quæ Cognata?

Omnes probationum ſpecies, & fictio iuris quæ nihil aliud eſt, quàm legis aduersùs veritatem, in re poſsibili, ex iuſta cauſa diſpoſitio. Differunt tamē. Quia fictio fit aduersùs veritatem, præſumptio autē veritatē imitatur. Vnde dicitur lex falſum & certum fingit, ſed verum & veriſimile præſumit, Alc. in tracta, de præſump. in princip.

Quæ Adiacentia?

Veritas, confirmatio legis, poſsibilitas, veriſimilitudo.

Quæ Pugnantia?

Notorietas rei, veritas in contrarium probata, iuris diſpoſitio contraria, impoſsibilitas, certitudo facti. nam in claris & certis non eſt locus coniecturis, l. continuus, §. cùm ita, ff. de verb. oblig.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Quilibet præſumitur bonus & idoneus, niſi contrarium probetur, c. dudum, &, c. cùm in iuuentute, extr. eodem.

Ex præteritis præſumitur circa futura, c. mandata, &, c. ſcribam, extr. eod.

Ex vicinitate præſumitur notitia facti loci vicini, c. quoſdam, &, c. quanto, extr. eod.

Qui ex duobus illatis alterum negat, reliquum affirmare præſumitur, c. nonne, extr. eod.

Quicunq; virtutibus ſtudet, cum modeſtia continentia,

tia, auditioni ſapientum, obſeruantiæ mandatorum Dei, maximè ſimplicitati & humilitati, is commendandus, c. ex ſtudijs, extr. eod.

Conuerſatio in adoleſcentia facit præſumptionem in ſenectute, d. c ex ſtudijs, extr. eod.

Præſumptio veritati cedit, præſumptio autem iuris & de iure ipſa veritas eſſe cenſetur, l. nuptura filio, ff. de iure dot. l. antiquæ, C. ad S.C. Velleia.

Stante probatione pro aliquo, aduerſarius, qui contrarium probare nititur duriori probatione grauatur, adeò, vt nec ei ſemiplenè probanti in defectum probationis iuramẽtum deferatur, c. quia veriſimile, extr. eod. Mynſ. obſer. 68. cent. 5.

Sicut manifeſtè nocens: ita & occultus pœnæ obnoxius eſt, c. ſicut, extr. eod.

Præſumitur ſemper in benigniorem partem, inquam, ipſa naturæ ratio & affectio ducit, c. eſtote, extr. de reg. iur.

DE IVREIVRANDO.

Titulus XXIIII.

Continuatio.

IN probationum defectum, iuſiurãdum, quod litium expediendarum maximum remedium eſſe dicitur, defertur, c. etſi Chriſtus, §. Iacobus, extr. eod.

Quid